

формування сприятливих передумов міжтериторіальних взаємодій. У свою чергу територіальні громади та органи місцевого самоврядування повинні використовувати всі наявні можливості співробітництва, активно включатись у процеси взаємодії для отримання можливості всестороннього розвитку.

Список використаних джерел:

1. Василенко Л., Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3. С. 125.-131.
2. Глазов О.М. Нормативно-правове співробітництво територіальних громад України: глобальний вимір. *Innovation and Sustainability*. № 2. 2022. С. 184-190.
3. Європейська рамкова конвенцію про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_106#Text (дата звернення 25.08.2023)
4. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень : навч. посіб. Київ : Інститут громадянського суспільства, 2017. 110 с.
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Редакція від 25.10.2022 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (Дата звернення 15.06.2023)

Ткач Олег Володимирович

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Україна

доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу

НЕОБХІДНІ ПЕРЕДУМОВИ ВРАХУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОНВЕРГЕНТНИХ ПРОЦЕСІВ СТОСОВНО УСПІШНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Успішне проведення підприємствами та організаціями зовнішньоекономічної діяльності є один із складових елементів успіху держави на зовнішніх ринках. Констатуючим елементом зовнішньоекономічної діяльності є міжнародний контракт. Особливістю укладення міжнародного контракту є те, що він являє собою документально оформлені результати проведення переговорів між зацікавленими сторонами. Кожна із сторін являє собою окрему взятую країну з власною внутрішньою системою регулювання міжнародних торговельних операцій та певними звичаями, які в деяких випадках можуть не відповідати вимогам внутрішнього законодавства партнера. Це викликало необхідність пошуку нових, міжнародних уніфікованих, більш адекватних методів та засобів регулювання

зовнішньоекономічних операцій особливо це загострюється в умовах Євроінтеграційних процесах.

Сьогодні невідповідність та суперечливість внутрішнього українського законодавства щодо норм міжнародного права, міжнародних звичаїв, які стосуються міжнародного торговельного обміну стає вагомою перешкодою на шляху не тільки успішного проведення підприємствами України своєї міжнародної торгівельної діяльності, але негативно впливає на конкурентні переваги українського бізнесу в глобальному середовищі, а також зводить на до нуля шанси українських підприємств отримати перемогу в арбітражних процедурах, за умови, якщо останні мають місце поза територією України [1].

Під уніфікацією в галузі міжнародної торгівлі мається на увазі створення загальних матеріально-правових норм в національних правових системах шляхом укладання міжнародних договорів, дякуючи чому знімається необхідність в застосуванні так званого колізійного методу в даній сфері.

На відміну від уніфікації гармонізація передбачає використання не тільки міжнародних договорів, але також і інших інструментів: торгових звичаїв, модельних законів, типових контрактів для досягнення визначеної ступені єдності норм, які регулюють міжнародну торгівлю. Тобто, іншими словами, термін «гармонізація» має більш широке значення, ніж термін «уніфікація», оскільки гармонізація логічно включає в себе уніфікацію як один із методів.

Ініціатором уніфікації є держава, вона направлена на досягнення кінцевого результату в рамках національного права. Наглядним прикладом на сучасному етапі є намагання України стати членом Європейського Союзу (ЄС) та уніфікація власного законодавства з вимогами членів цієї організації [2].

Ініціатором гармонізації поза державою поза державою виступають інші суб'єкти міжнародних торгових відносин, включаючи фізичні та юридичні особи, які приймають участь в міжнародній торгівлі. Разом з тим гармонізація, що знову ж таки лобіюється підприємствами, намагається заповнити пробіли, залишені уніфікацією, її кінцева мета – створення нормативного масиву матеріальних правил поведінки в сфері всіх учасників ЄС.

У зв'язку з цим, слід зазначити, що європейські компанії ті інші учасники світового торговельного обороту, керуючись чисто прагматичними намірами, почали самостійний пошук альтернативних засобів регулювання їхніх взаємних стосунків. Результатом такого пошуку в другій половині ХХ століття починається спонтанне формування нового способу регулювання зовнішньоекономічних операцій – *lex mercatoria* [3].

Ця концепція *lex mercatoria* в даний час є повною протиріччю, яка обумовлена головним чином недостатньою визначеністю. Ця невизначеність пояснюється в-першу чергу тим, що це відносно нове явище знаходиться в стані становлення під впливом змін та швидкості розвитку світової економіки.

Створення системи єдиних норм, що визначають порядок укладання, дій і умов терміну дійсності міжнародних комерційних контрактів є важливою передумовою нормального функціонування міжнародних торгово-економічних зв'язків.

В цьому змісті основною сферою функціонування *lex mercatoria* можна рахувати сукупність норм, що регулюють питання укладання, дії і розірвання міжнародних комерційних контрактів.

Необхідно зазначити, що застосування Віденської конвенції не веде до єдино значного застосування Конвенції, а також дозволяє сторонам контракту взагалі запобігти застосуванню її положень. Так стаття шоста Конвенції надає сторонам контракту право виключити застосування цієї Конвенції, чи відступити від будь-якого з її положень, чи змінити його дію [4].

Список використаних джерел:

1. Особливості зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/18_3_2018ua/4.pdf.
2. Аналіз зовнішньої торгівлі товарами та послугами України з країнами європейського союзу URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/11.pdf>
3. Гуцал С. А. Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки, завдання та перспективи / С. А. Гуцал // Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.niss.gov.ua/articles/1500>
- 4.Ткач О. управління контрактною діяльністю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в умовах розвитку просторо-економічних систем. Вісник Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України. – м. Дніпро, 2022 р. С.19-26 <http://e-visnyk.dniprondise.in.ua/uk/1-05-2022>